

afskoning inberäknas, går till omkring 70,000 R:er årligen. Banken har i år för 1 R:er i Silfver betalt 5 skr: i sedlar, utöfver hvad 1 R:er Hamburger Banco kostat på Børsen. Men som 1 R:er specie Silfver är 14 sedelskillingar bättre än 1 R:er Hamburger Banco, så hafwa endast 34 sedelskillingar blifwit uppförade. 34 skr:s förlust per R:er Silfver gör på 1 million R:er Silfver 36,000 R:er i sedlar; det vill säga: ungefär hälften utaf hvad sedelskillingen årligen kostar.

För öfrigt synes det oss föga sannolikt, att vår export skulle permanent så öfverflödig importen, att Banken årligen kan öka sin silfverskatt med 1 million. Perioder kunna inträffa då det kan bli förmånligare att låta det gå ut igen, än att hålla på det såsom Draken på godset. Det är allt nog att vi weta att silfvet kan finna väg till oss, om vi skulle blifwa verkeligen angelagne om att förwårswa silfver. Men i samma mån som vår metalliska rikedom växer, måste och owillkorligen vår industri wäxa; annars är föga dermed wunnit. Skulle man ej wilja medgifwa allmän frihet åt den kraft som sträfwär efter tillwärt och förkofran, må man då hålla till goda smutsiga skattings-sedlar och kopparslantor.

(Slut n. g.)

Kort öfversigt af Ryska litteraturen för året 1824, samt början af år 1825.

(Forts. fr. N:o 20.)

Under den tidrymd af femton månader, som denna öfversigt omfattar, hafwa, liksom alltid förut, de poetiska verkens antal warit större än de prosaiskes. — W. A. Schukoffski utgaf sina Samlade Arbeten, förut fringsrödde i tidskrifter. De upptaga en förträfflig öfversättning af Schillers Jungfrau von Orleans. — Wuschkin lemnade det sköna skaldestycket: Springbrunnen wid Baktshisaraj. Hans ännu utryckta poem Zigurnarne, skall wida öfwerträffa allt hvad denne berömda och af sina landsmän så högt skattade man redan meddelat. — J. A. Kriloff utgaf förträffliga fabler, af hwilka man snart har att wänta en fullständig samling. — Af N. Gn dit'sch utkom en kraftfull och trogen öfversättning af Klephter-

nas *) Säger, från Rygrefskan, tillika med ett intressant företal. Dessa sönger hafwa mycken likhet med de gamla Ryska. — Mitkoff utgaf sina Kankebilder, jemte en ny dikts Woinaroffski, hwilken utmärker sig genom djupa känsla samt träsfande naturmåttningar öfwer Uralen och Siberien. — Den massa af abstracta framställningar framstä många poetiska föbryter i furst S. Schichmatoffs: Rättter på Grafwarne. — Pakröffskis Ballader äro swaga. — Schischkoff den yngres Soner från Östern förtjena loford för wälljudet i verser och språk. — För öfrigt är denna författares ofta frambliftrande skaldestormåga ständigt fånglad genom härmaning af andra. — En samling af rim och ord under namn af Kalthon utaf Blin har öfwen erhållit benämningen skaldestycke. — Utom dessa hafwa M. Schukoff, J. Kostoff, Wisareff, Nerschajeff, m. m. lemnat poetiska bidrag i tidskrifter.

Öfwen under den nu till gränfning företagne period, fortfor Ryska theatern att lida brist på originela arbeten. Likwäl har den genom sin qwiähet och sitt lifliga skämt bekanta surst Schachoffskoi, i sin dilogie Du och Wi, ganska lyalligt på scenen infört Voltaire såsom Ungling och såsom Gubbe, samt dramatiskt behandlat episoden Finnen ur Puschkins dikta Ludmilla och Ruslan. — I Moskwa har man uppfört goda öfversättningar af Delavignes L'ecole des vieillards, samt några vaudeviller, öfversatte af Rakoschkin. — I Petersburg har Feodoroff utgifwit lustspeler Gramiloff, samt Dmitrieff prologen Musernas Högtid, uppförd wid stora theaterns boppande i Moskwa. Men alla dessa öfwerträffas af Gribojedoffs comedie Förståndets Faror. Charactererna äro djärft och skarpt tecknade, måttningar af seder och bruk i Moskwa lifligt framställda, och det hela lifwadt af mycken qwiähet, etd och känsla.

Den framgång kalendrar haft, tillkännogifwer tidens riktning både att skrifa och läsa arbeten af ringa omfång. Fickformaten äro de lyalligaste.

*) Klephter är en Grefsk benämning på anförarne för de icke kufwade bergboerna i Grefland. Det betyder ursprungligen röfware; men hade hos dem blifwit en äretittel, emedan röfweriet wärfskälled på deras tyraner.

Den förebild Polstjernan *) gaf, wänt, snart medtåflan. År 1824 uppträdde M n e m o, s y n e. Deruti utmärker Adolffs kritiska uppsats både anda och beläsenhet, ehuru beson är dictatoriskt och flera omdömen skelna. Scener ut sorgespetet Argiverna, äfwen som sången öfwer Lord Byrons ödd, af Kachelbecker hafwastort wårde. — Den Ryfska Thalja, theater almanach för 1825, af Bulgarin, innehåller bland andra sköna stycken, ett fragment ut öfwanämnde Gribow, i Doffss lustspel, samt ett ut Rotour's tragedie Wenzeslawi, tydligt öfversatt af Geandres; äfwen som scener ur Den Obeslutsamme, af Chmel'nitski, samt ur Spårwinnan af furst Schaschoffskó. Desutom winnet ar betet mycket intress, se genom Gretsch's uppsats om Ryfska theatern. — Ryflands Forntid, utgifwen af Koronjowitsch och Suchowitoff, utaf vilka den förfärdigat tidbandan och lefnadsättet under Peter den Store, den sednare skildrar Kosackernes seder och lefnadsätt. Begge uppsatserna äro ganska lifliga och intressanta. Språket i både de poetiska och prosaiska bidragen är rent och sträfwat att rikta sig ur inhemska källor. — Den Newska Almanachen, af Madjin, är icke något ärofullt sällskap för de krigs. — De af Baron Delwig såsom utgifwars samlade Nordiska Blommor, skimra full poetisk färgglans af alla namn på Ryfska litteraturens veteraner. Ehuru staldestyckena här upptaga en wida störelse del än de prosaiska bidragen, så äro dock Däschkoff's uppsats: Bergeri Athos, samt wisa partier i Öreswen från Italien, af stort wårde. Bland dikterna utmärka sig framför andra: Dleg och Andarne af Puschkin, Delwigs ryfska Sånger, samt Huswudskåten af Waratinsky.

(Slut. e. a. g.)

*) Den första Ryfska witterhets kalender, börjad år 1822.

Granen.

Jag alldrig färg och klädnad skiftar,
 Af nordens folk en trogen bild.
 Så wår som wintertid jag hwiftar
 Min gröna spira, lika mild.
 Ut alla hägn och wård jag delar
 Mot stormens ras, mot haglets stur,
 I toppen orren muntert spelar,
 Wid foten leka markens djur.

När menskan mina fränder stuter
 Ut alleers stela twång,
 Ett osfördt lif på fjellan jag njuter
 Och sjunger der min frihets sång.
 Ej min natur jag mågtar dämpa;
 När wåstign leker i sin dal,
 Jag will med nordanwådran kämpa
 I himlarymdens blåa sal.

Den sorgsna nattens näktergalar
 Ej hos mig hysa jag förmår;
 Ifrån min krona göden talar
 Med friska slag hwartenda år,
 Wist tusenårig är hans wisa,
 Ej konstig i sitt enkla loyp,
 Men hwarje wår dock alla prisa
 Hans påsning från min gröna topp.

Som på en fyrkas spira knoppen
 Förgyllt mot dagen blänker fram,
 Så sohn hwar morgon står i toppen
 Utaf min barrbehöjda stam;
 En fogel, prydd med purpurwingar
 Snart öpp mot himlens loft han far,
 Naturen waktar, sistän klingar
 Och Neptun spänner för sin char.

En Fröjas stad, midssommarsdagen
 Jag samlar, under lek och dans,
 De friska, nordiska behagen
 Ikring mig till en blomsterkrans,
 Jag ung och gammal till mig bjudet
 Att willigt lyda glädjens röst,
 Och polskan, som kring fullen ljuder,
 Är klangen från mitt eget bröst.

Rättelser.

No 20. — Sid. 1 sp. 1 r. 13 st. bonnenterne, l. adon-
 nenterne; st. grundad l. grundad. — r. 15 st. ceremonie l.
 economie. — Sid. 2 sp. 1 r. 8 st. 32 l. 72. — sp. 2 r. 10
 st. 1678 l. 1672. — Sid. 3 sp. 1 sista rad. st. allt. l. och
 — Sid. 4 sp. 1 r. 26 st. utre l. icke.

Stockholm, tryckt hos Carl W. Carlsson, 1826.

R o m e t e n.

N:o 22.

Onsdagen den 22 Mars 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Enligt hvad man med säkerhet tror sig weta, har den läsande allmänheten inman fort att förwänta en samling af Herr Lector N. Grafströms Skaldestycken. I bland dem skall äfwen upptagas hans öfwer den Kongliga Förmåningen inlemnade täflings-sång, hwilken wid Swenska Academiens sednaste högtidsdag erhöi dubbla stora priset.

Förklarings.

Det är wiserligen få saker hwilka till den grad sakna interesse för allmänheten, som en tidnings förswar i afseende på de mot honom gjorda anfall, framför allt då de icke röra något ämne af allmän angelägenhet. Redactionen af Kometen har derför låtit alla sådana hittills passera och endast, så mycket den kunnat, bemödat sig om, att låta det som varit grundadt i dessa anmärkingar, för framtiden tjena sig till rättelse; men alldeles icke ingått i någon polemik om sitt eget värde, öfwer hwilket den läsande allmänheten i alla fall dömer efter wälbehag och förefallande omständigheter. Men i sådana handlingar, då angreppen röra redactionens moraliska character och medborgerliga anseende, och man kan förutse att angriparen skulle, lika lömskt som han anfällit, wilja begagna styfnaden såsom ett tecken till medgiftwande och erkännande af besyllningarna, så inträder ett annat fall, och man måste känna sig pligtig att offentligen ingå i swaromål.

En sådan handling har nu för Kometen inträffat. — Det är bekant, att under loppet af förslutne är från flere håll satiriska uppsatser utkommit, hwilka äsyfta att göra det råa stryket, det oförsyn-

ta rabulisteriet och den stora bristen på reelt värde, som utmärker dagbladet Argus, till ämne för årtidjet. Det är bekant, att Kometen härwid icke varit öfverksam och det är äfwen bekant, att allmänheten icke sett detta utan bifall. Detta war för den, som åtagit sig att "utbilda national medwetandet", och gått ut på att verkställa det antingen medelst aftrykning af långa rättegångshandlingar, eller med berättandet af oftast falska nyheter, eller med åndelösa, i ett barbariskt språk uttalade årior, — detta war, säga wi, högst oangenämt för den som på dessa storwerk grundade sina anspråk, att hessas för den ende publicisten i Sverige. Och utan talent att afwisa skämt med skämt — helst hans ett par gånger gjorda försök dertill slagit mindre lyckligt ut — hade han ingen annan utväg att wälja, än att då och då upphäwa nödrop öfwer misstännandet af sina förtjenster, eller anfäri om "serwilism," så snart någon anmärkte att de Argusiska brandsignalerna, wid många tillfällen, woro öfwerflödiga och löbliga. Späraf låt man dock icke afsträcka sig och lusten att begabba den, för någon tid sedan så förfärlig anfedd Argus, blef allt mer och mer allmän. Nöden låg på, något stort måste wägas — om detta och skulle wara blott något stort i dålighet — och Argus förstod verkligen finligt och behändigt, att begagna hwad tillfället erbjöd. Ty huru mycket hade han icke wunnit, om det lyckades honom att bibringa allmänheten den tron, 1) att alla de anfall han nödgats uppbära, endast utgingo från en wiß sect, från en instränkt förening af några få personer: det skulle sedan heta för beundrarna i salubodarne och wid källardiffen, att den egentligen stora allmänheten omsattade honom med ynnest och bifall; 2) att dessa angrepp på honom härdröde

från en inrättad pappfabrik, hvilken hotade ej mindre borgarhusen wid Skeppsbron, wid Westerlånggatan och Drottninggatan, än de på Söder: han kunde då ge sig anseende af att icke tala i egen sak, utan endast såsom nitiskt stände för tryckpressens wärdiga bruk; och 3) att det dock hufvudsakligast war ifrö för upprätthållandet af tryckfriheten, hvilken man naturligtwis med allt detta planmässigt wille undergräfwä, som lofat hans tungas band: ty sålunda kunde han framstä såsom den wärdige patrioten, och med egen hand och högtidlig geste påfatta sig med borgarekronan. Det war en småsak, om detta ädla stycke icke skulle kunna winnas utan genom sammanhopandet af en stor massa låga insinuationer och p'umpa osanningar; ändamålet adlar ju medlen och Argus har, genom flersaldiga försök erfarit, huru mycket af dessa slags medel hans allmänhet tål. Planen war alltså färdig och utfördes med fullkomlig Argusisk sårwelse, wäktalighet och grundlighet i numrorna 18, 19, 20 och 21 af det långa tidningsbladet för detta år. — Ett beundransvärdt konststycke winner alltid wid en förnyad skärskådning och wi uppmana allt derföre wära läsare, att med öf taga ifrågawarande Argusiska stormverk i närmare besongfigte. Alla dess herrligheter kunna wi wiserligen icke utpeka; derföre skola wi inkränka oss till att ställa uppdyktningarnes orimlighet och sjelfwa procedurens feghet, i den klaraste dag.

Kometen wille Argus, af lätt begripliga skäl, egentligen komma åt. — Daktadt den hemlighetslöbja han påstår att Kometens redaction påhängt sig och det egna brott han dermed wille hafwa den lagdt till last, är det temmeligen bekant, af hvilka redactionen utgöres. Huru kosteligt wore det då icke att kunna föregifwa, och ännu mera om man kunde bringa någon att tro, det af hela Sveriges två och en half millioner menniskor, endast dessa få personer sunno Argus tankelättig, colibradositt och oförflämb. Det war således en icke illa beräknad uppdyktning, att från nämde redaction härrörde och utgått icke allenast alla de ferskildt mot Argus tryckta småre skrifter, — ehuru påtagligt stilens olikhet bewittnar, att hwarken Argusiska Dynastien eller Prophetian om Argus eller Nyårswandringen kan wara af samma hand, som Argus i Olympen, och denne åter icke af samma, som tecknat Fredsöförslaget och gifwit Julklappar

åt Argus — utan äfwen de sribbskrifter, som, under längre tid, mot honom i Journalen varit införda, ja! till och med hela tidningarne Gran-skaren och Argus IV: tidningar äfwer hvilka Kometen ganska beständt yttrat sin mening. Men det är ju icke blott nu nämnde brochurer och tidningar, som funnit Argus wara ett påsande mått för tablett och satiren? I Markalls fömnösa Rätter, finner man honom träffande tecknad efter naturen; i Spader Dame strattas godt på hans bekostnad, och i Dagligt Allehanda, i Stockholms Posten, till och med i Fablu Becko-blad har man icke skonat honom. — Är nu allt detta foster af Kometens redacturer? — När man framträder med uppenbara osanningar och wille bli trodd, måste man se till att bibehålla rimligheten!

Dock härmed hade ändå icke varit så mycket wunnet. Men händelsen wille, att tid efter annan, under de sednare månaderna, utkommo åtskilliga, af motsvarande stentrycksplancher åtföljda småskrifter, hwilkas titlar ganska beständt angåwo för hwilket publicum de blifwit skrifna, och slutligen framträdde äfwen en tidning med samma ton och syftning, som dessa skrifter. Argi tactik erbjöd sig nu sjelf. Klart insåg han, att i fall det lyckades honom, att inbilla allmänheten, det Kometens utgifwore woro upphofsman till besagde skrifter, så skulle han möjligen i allmänna opinionen kunna nedsätta det — han såge hwad han wille — honom i wägen liggande och beswärliga dagblad *). Således, utan att besinna, det han genom sitt offentliga omtalande skulle gifwa ny fart åt dessa pappwiler, utan att besinna det caricaturer funnits i alla tider och att flere varit liktidige med Argus sjelf — af hwilka han icke lärer hafwa förgått en kallad Rowaktaren — fastän det icke föllit någon in, att påstå Argus till dem wara upphofsman; utan att besinna,

*) Mer än en har gifat, att ännu en annan omständighet werkat såsom bimotiv. Den stentryckare, hvilken nämnes såsom utgifwore af Paterna Magica och öfriga skrifter af samma anda, hade också — som man å Göttricks boklåda kan erfara — tryckt några figurkort till en så kallad Friare-Spelet, och bland dessa förekommer äfwen en secretair Mosaisk i ytterligt modern costume. Utom andra likheter med Alexander den store, har Argus äfwen den, att han icke wille se sig porträtterad af någon annan än Apelles. — Hwarföre icke då begagna tillfället att, som orospråket lyder, så två flugor med en smäll, då han inbillade sig att skällan war neg stordert!!

